

Juridiska fakultetsstyrelsen

Juridiska fakultetens arbete för likabehandling av studenter 2023–2025

Introduktion

Enligt diskrimineringslagen (2008:567) är en utbildningsanordnare skyldig att arbeta med aktiva åtgärder för att främja lika rättigheter och möjligheter för de studenter som deltar i eller söker till verksamheten oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Juridiska fakultetens arbete med likabehandling av studenter riktar sig till studenter på grundnivå och avancerad nivå. Doktorander betraktas i detta sammanhang som anställda oavsett om de har en anställning eller inte och inkluderas därmed i det systematiska arbetet för jämställdhet och lika villkor som avser fakultetens anställda.

Juridiska fakultetens arbete med att främja likabehandling av studenter bygger på Lika villkorsplan för Lunds universitet 2022–2027 (STYR 2021/2323), riskbedömningar i verksamheten samt på uppföljningen av juridiska fakultetens arbete med likabehandling av studenter (Dnr V2019/1129).

Lika villkorsplanen för Lunds universitet ska ligga till grund för fakulteternas arbete med jämställdhet och lika villkor och omsättas med verksamhetsnära planer som årligen ska följas upp som ett led i det systematiska förebyggande arbetet mot diskriminering.

I denna handlingsplan används begreppet SFAD, vilket betyder systematiskt förebyggande arbete mot diskriminering. Begreppet används vid hela Lunds universitet för att beskriva hur arbetsgivaren och utbildningsanordnaren arbetar med dessa processer.

Aktiva åtgärder enligt diskrimineringslagen (2008:567) innebär ett förebyggande och främjande arbete som ska bedrivas systematiskt i fyra steg, genom att

1. Undersöka om det finns risker för diskriminering eller repressalier eller om det finns andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten
2. Analysera orsaker till upptäckta risker och hinder
3. Vidta de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas, och
4. Följa upp och utvärdera arbetet enligt 1–3

De fyra stegen ska dokumenteras och ska ske i samverkan med studenter.

Utbildningsanordnaren ska genomföra ett fortlöpande arbete i de fyra stegen (undersöka, analysera, åtgärda, följa upp) inom fem områden som omfattar:

- Antagning och rekrytering
- Undervisningsformer och organisering av utbildningen
- Examinationer och bedömningar
- Studiemiljö
- Möjligheter att förena studier med föräldraskap

Utbildningsanordnaren ska genomföra arbetet fortlöpande.

För perioden 2022–2027 avser Lunds universitet att nå följande mål enligt lika villkorsplan:

Mål 1 – Rekryteringsprocesser och karriärvägar ska vara fria från diskriminering

Mål 2 – Kunskapen om och förståelsen för jämställdhet och lika villkor ska vara hög i organisationen

Mål 3 – Arbetet mot diskriminering (SFAD) ska vara levande och aktivt systematiskt förebyggande

Mål 4 – Hantering av och förebyggande arbete mot kränkande särbehandling, trakasserier och sexuella trakasserier ska vara professionell

För att kartlägga risker för diskriminering vid juridiska fakulteten har bland annat följande metoder använts:

- Genomförande av SFAD-spelet

I samband med detta har riskbedömning upprättats med utgångspunkt i svaren på de frågor som behandlades under spelet.

Risker har även identifierats på andra sätt, t.ex. genom

- Resultat efter det universitetsövergripande Tellusprojektet, samt seminarier på juridiska fakulteten
- Självvärderingsrapport av juristprogrammet och mastersprogrammen

Som stöd i arbetet med att undersöka eventuella risker för studenter under kommande planperiod kan kursvärderingar användas där det bedöms relevant.

Antagnings- och rekryteringsförfarande

Mål

Juridiska fakulteten ska bedriva ett omfattande och målmedvetet mångfaldsarbete samt därvid sträva efter en breddad rekrytering av studenter.

Åtgärder

- Juridiska fakulteten har i arbetet med breddad rekrytering till juristprogrammet satsat på UJIK:en. UJIK:en är en utvidgad introduktionskurs till juridiken. Kursen har platsgaranti, vilket innebär att alla som söker till kursen och har grundläggande behörighet också antas. UJIK:en är en distanskurs som går på helfart under hösten och på halvfart

under våren. När kursen avslutas erbjuds de 20 studenter med bäst resultat på sluttentamen en plats på juristprogrammet.

Det finns också studentambassadörer på fakulteten som jobbar med att på olika sätt främja breddad rekrytering genom särskilda aktiviteter riktade mot ungdomar, t. ex i samband med större engagemang så som juridikens dag eller öppet hus vid Lunds universitet. Det är således viktigt att fortsätta verka för att UJIK:en bibehålls och att studentambassadörerna ges utrymme att fortsätta sitt arbete.

Undervisningsformer och organisering av utbildning och studiemiljö

Mål

Utbildningen och studiemiljön på juridiska fakulteten ska präglas av acceptans och likabehandling. Den undervisande personalen ska sträva efter att uppvisa ett professionellt bemötande gentemot studenterna. Det ska även föreligga tolerans och acceptans studenterna emellan.

Vidare ska studenter med funktionsnedsättning ha tillgång till fakultetens lokaler i en omfattning som innebär full tillgång till undervisningen. Studenter med funktionsnedsättning ska erhålla information om vilka relevanta hjälpmedel som finns att tillgå.

Fakulteten har i flera år arbetat aktivt med att integrera ett jämställdhets- och likabehandlingsperspektiv i utbildningen. Det är av stor betydelse att detta arbete fortsätter.

Åtgärder

- Det är viktigt att i olika former fortsatt arbeta med kompetensutveckling inom normkritik och bemötande för lärare och studenter, t.ex. i form av föreläsningar för fakultetens lärare och studenter samt undervisning om bemötande för studenter. Metoder för att förebygga diskriminering i föreläsningssituationer och normkritisk pedagogik ska exempelvis ingå vid ett eller flera seminarier.
- Information om högskolepedagogiska kurser vid Lunds universitet ska löpande kommuniceras ut till fakultetens lärare, för att säkerställa lärarnas kompetensutveckling, i syfte att uppnå ovan nämnda mål.
- Reflektionsövningar för studenter ska genomföras på termin 1, 3 och 5.
- Jämställdhets- och likabehandlingskommittén ska fortsätta samarbetet med studievägledningen och Juridiska föreningen för att få fördjupad kunskap om eventuella ytterligare risker och lämpliga åtgärder relaterade till studiemiljön.

Följande rutin finns idag och ska fortsätta att tillämpas:

- Senast en vecka före terminsstart bjuds nya studenter med funktionshinder (under förutsättning att fakulteten är informerad om funktionshindret) in till juridiska fakulteten för en genomgång av lokalerna och relevanta hjälpmedel som studenten kan få tillgång till. I samband med genomgången informeras studenten om vem som ska kontaktas om problem uppstår under terminens gång.
- Allt material som publiceras på lärplattform och extern webb ska vara tillgänglighetsanpassat.

- Fakultetens lärare uppmuntras att tillämpa varierande undervisningsformer samt olika metoder i undervisningen.
- Fakultetens lärare uppmuntras att visa på en mångfald i exempel och illustrationer som används i undervisning och examination.
- På kurser där praktik förekommer bör studenter ges möjlighet att ge synpunkter på sin praktik, t. ex genom kursvärdering.

Examination och bedömningar samt utvärderingar

Mål

Studenters insatser ska bedömas likvärdigt.

Vidare ska studenter med funktionsnedsättning få tillgång till pedagogiskt stöd och andra relevanta stödåtgärder som skäligen kan krävas.

Åtgärder

- Anonyma tentor förekommer men kan inte tillämpas i alla moment. Jämställdhets- och likabehandlingskommittén framhåller vikten av att anonyma tentor fortsätter att tillämpas i alla moment där det är möjligt.
- Med hjälp av regelbundna kursutvärderingar och kurskonferenser kan eventuella brister och missförhållanden förebyggas, upptäckas och åtgärdas.
- Likabehandling och risker för diskriminering ska under perioden kartläggas genom riktade frågor i kursvärderingarna under en termin.
- Det är viktigt att information finns tillgänglig, t.ex. på fakultetens hemsida om vart studenter kan vända sig för t.ex. frågor som rör examination, bedömningar, omprövningar och utvärderingar.

Följande rutiner finns idag och ska fortsätta tillämpas:

- När nya studenter får information om introduktion m.m. från studievägledningen, ska de informeras om hur de ska gå tillväga för att få tillgång till pedagogiskt stöd.

Möjligheter att förena studier med föräldraskap

Mål

Det ska vara möjligt att förena föräldraskap med deltagande i utbildningen.

Åtgärder

För att närmare undersöka eventuella risker som kan förekomma föreslås t.ex en undersökning av föräldrars upplevelser av att kunna tillgodogöra sig utbildningens alla delar.

Det är fortsatt viktigt att framhålla befintliga åtgärder:

- Att det finns möjlighet för föräldrar att byta seminariegrupper.
- Att distribuera scheman senast en månad i förväg.
- Att sträva efter att förlägga obligatoriska moment klockan 08:00-16:00 på vardagar.

Rutiner för hantering av trakasserier och diskriminering

Enligt diskrimineringslagen (2008:567) fastslås också att utbildningsanordnaren ska ha riktlinjer och rutiner för verksamheten i syfte att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier. Juridiska fakulteten förtydligar dessa rutiner i dokumentet ”Respekt, tolerans och omtanke”. Broschyren förmedlas via avdelning för utbildningsservice i samband med terminsstart och finns också tillgänglig på fakultetens hemsida samt i receptionen.

Rutinen fastslår att universitetet är skyldig att utreda omständigheterna kring uppgivna trakasserier eller kränkande särbehandling och vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra att de inträffar i framtiden.

Mål

Studenter ska känna till vilka rutiner som finns för hantering av trakasserier och diskriminering. Det innebär också att studenter ska ha kännedom om hur de rapporterar ett ärende och vad som händer därefter.

Åtgärder

- En informationssatsning ska prioriteras under 2023–2025:
 - Tydlig information om ovan nämnda rutiner ska finnas tillgänglig på fakultetens hemsida.
 - Broschyren ”Respekt, tolerans och omtanke” ska uppdateras samt delas ut på termin 1, termin 3 och termin 5.
 - Broschyren ska spridas brett vid fakulteten och på Juridiska föreningen samt finnas tillgänglig på hemsidan.